

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

BIJDRAGEN

TOT DE

TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE

VAN

NEÊRLANDSCH INDIE.

TIJDSCHRIFT VAN HET KONINKLIJK INSTITUUT

VOOR DE

TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE VAN NEÊRLANDSCH INDIE.

VIERDE DEEL.

Nº. 4.

AMSTERDAM, F. MULLER.

BATAVIA, VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

I N H O U D.

DE CHINESCHE FEESTDAGEN VOLGENS DEN JAVAANSCHEN ALMANAK VOOR HET JAAR DAL 1783, (J. C. 1854/55) toegelicht door Dr. J. HOFFMANN	Blz. 264.
MEDEDEELINGEN OVER DE CHINEZEN OP HET EILAND JAVA door AQUASIE BOACHI, Prins van Ashanti, Ingenieur der Mijnen in Nederlandsch Indië, te Buitenzorg.	" 278.
R. VAN GOENS, REIJSBESCHRIJVING VAN DEN WEG UIJT SAMARANGH, NAE DE KONINKLIJKE HOOFDPLAETS MATARAM, MITSGADERS DE ZEEDEN, GEWOONTEN ENDE REGERINGE VAN DEN SOUSOUHOUNAN, GROOT MACTICHSTE KONINGK VAN 'T EIJLANT JAVA, met eene inleiding door P. A. LEUPE. . .	" 302.
DEZELFDE, CORTE BESCHRIJVINGE VAN 'T EIJLAND JAVA, DERSELVER PROVINTIEN, LANDDEELINGE, RIJCKDOM EN INWOONDERS, SOODANICH 'T SELVE NU BEVONDEN ENDE GEREGEERT WERT. (Medegedeeld door denzelfden).	" 351.

BIJDRAGEN

TOT DE

TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE

VAN

NEËRLANDSCH INDIË.

TIJDSCHRIFT VAN HET KONINKLIJK INSTITUUT

VOOR DE

TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE VAN NEËRLANDSCH INDIË.

VIERDE DEEL.

N°. 4.

AMSTERDAM,

F. M U L L E R.

BATAVIA, VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

1856.

karbouwen en wilde koeijen. Aan vruchtbaarheid moet het nogtans niet mankeren, doch veeleer aan de nijvere menschenhand, om de meeste tropische voortbrengselen te kweeken.

De afstand van Batoe Litjen tot Pagattan is naauwlijks een half uur stoomens. De reede van Pagattan is zeer open en bij zwaren wind dus zeer onveilig. De Resident met den Civiel-gezaghebber begaven zich aan den wal.

De Aroeng is nog niet terug van Java. In zijne woning waren de hoofden verzameld, zoo als de Imam, de Poea Adoe, en andere van minderen rang. Ook verscheen de oudste der vrouwen van den Aroeng, welke eene verstandige vrouw scheen, en aan welke, zoo als mede aan beide voor-noemde hoofden, namens het Gouvernement een geschenk werd gegeven.

Na eenige zaken, het landschap betreffende, behandeld te hebben, bezigtigde de Resident de kampong en keerde tegen den avond naar boord terug.

Men ligtte kort daarop het anker en stevende zuid-westwaarts naar Bandjermassin. In de verte zag men het plaatsje Sambanban, met 250 inwoners, onder het hoofd Pangeran Sjarief Ali, van Arabische afkomst.

En hiermede het journaal dezer reis eindigende, wordt hier alleenlijk nog bijgevoegd eene korte beschrijving der zoogenaamde Tanah Boemboe, opgeteekend volgens de gedurende deze reis ingewonnen berigten, en aangevuld door eenige nota's, in het archief van de residentie Bandjermassin voorhanden.

Tanak Boemboe.

Deze landen stonden vroeger onder één hoofd en bevatten de landschappen Tjengal, Menoengoel, Sampanahan, Boentar Laut, Bangkalaän, Tjantoeng, Koesan en Pagattan.

De *drie* eerste liggen in de baai van Pamoekan of Tjengal, en bezitten eene bevolking van p. m. 2000 zielen, waaronder 300 Boeginezen. Tjengal, Menoengoel met Bankalaän wordt geregeerd door den Pangeran Moeda, uit het vorstenhuis van Passir afkomstig en van moeders zijde afstammende van Adji (beteekent Radja). Djawa, vroeger een zeer berucht zeeroover, die als zoodanig de heerschappij dezer landen had weten te

bemagtigen. Sampanahan heeft 250 inwoners en wordt geregeerd door Pangeran Mangkoe, oom van Adji Djawa; geene kinderen hebbende vervalt dat landschap na zijn overlijden aan Pangeran Moeda.

Tjantoeng en Boentar Laut hebben p. m. 1150 inwoners, meest inboorlingen, geregeerd door Adji Madura, zoon van Adji Djawa, en liggen nevens Bangkalaän in de Kloempangbaai.

De Kloempangbaai is, volgens berigten, voor vaartuigen van 7 à 8 voet diepgang bevaarbaar; de zuidelijkste of Pamoekanbaai daarentegen voor schepen van 10 à 12 voet diepgang.

De voornaamste voortbrengselen dezer landen zijn goud, goede houtsoorten, rijst, rotting, vogelnesten, karet en tripang.

De opbrengst der vogelnesten moet vooral zeer belangrijk zijn te Bangkalaän, alwaar ééne klip tot honderd twintig pikols 's jaars zoude afwerpen.

Buitenlandsche handel is zeer gering; de meeste produkten vloeijen naar Pagattan en Passir.

De godsdienst is Mohammedaansch, doch doorweven van heidensche begrippen.

Koesan. Hieronder behoort Batoe Litjin en Laut Poeloe. Het heeft eene bevolking van 3700 inwoners, waaronder 300 Boeginezen, welke meestal te Batoe Litjin wonen. Dit land wordt geregeerd door Pangeran Abdoel Kader, afstammende uit het vorstenhuis van Bandjermassin.

De godsdienst van den Pangeran en het grootste gedeelte der inwoners is Mohammedaansch.

De geldelijke toestand van dezen Vorst is zeer verward. Bij verschillende personen is hij diep in de schulden, waardoor hij niet in staat is vele producten zijns lands in te koopen, op welke hij aanzienlijke voordeelen konde genieten.

Zijne inkomsten bestaan in:

1°. Monopolie op het gegravene goud, koopende hij hetzelfde in voor f 40 de thail.

2°. Belasting op de bergbewoners (bendara) bestaande in een geschenk van $\frac{3}{16}$ thail goud per huisgezin, voor hetwelk hij een tegengeschenk dient te geven, bestaande gewoonlijk in een kledje.

3°. Belasting en monopolie op de diamanten, daarin bestaande, dat

de mijnwerkers 's maands *f* 1 moeten betalen en dat de diamanten grooter dan drie karaat aan den Vorst moeten afgeleverd worden tegen den prijs van *f* 20 per karaat.

De bergvolken leveren al de gevondene diamanten zonder onderscheid tegen den prijs van *f* 0.50 per rijstkorrel zwaarte, zijnde $\frac{1}{16}$ karaat.

4°. Monopolie op de vogelnesten, welke hem moeten geleverd worden, de witte à *f* 20 het katje en de zwarte à *f* 7.

Wijders is er nog een monopolie op de rotting, de was en de harst en eene gedwongen levering van een tiende van het rijstgewas.

Bij zeer vele hulpbronnen is het land zeer slecht bevolkt en de bevolking zeer armoedig.

Het Loo, 15 Aug. 1855.

De gewezen Resident der Zuid- en Ooster-
Afdeeling van Borneo.

GALLOIS.

